

Zitierhinweis

Šmídová Malárová, Lenka: review of: Karel Malý / Jiří Souša (eds.), Městské právo ve střední Evropě. Sborník příspěvků z mezinárodní právnické konference „Práva městská Království českého“ z 19.-21. září 2011, Praha, Praha: Nakladatelství Karolinum, 2013, in: Český časopis historický, 2014, 4, p. 815-816, DOI: 10.15463/rec.1189734291

First published: Český časopis historický, 2014, 4

český časopis historický

copyright

Dieser Beitrag kann vom Nutzer zu eigenen nicht-kommerziellen Zwecken heruntergeladen und/oder ausgedruckt werden. Darüber hinaus gehende Nutzungen sind ohne weitere Genehmigung der Rechteinhaber nur im Rahmen der gesetzlichen Schrankenbestimmungen (§§ 44a-63a UrhG) zulässig.

lze zmínit monetární (odráží oběh rozličných druhů měn ve střední Evropě kolem roku 1500 a současně dokumentuje těžkosti provázející vzájemné přepočty). Problematika má též rovinu lingvistickou: opakovaně se setkáváme s případy, kdy písař neznal příslušný speciální pojem – nejde jen o podstatná jména, ale i o slovesa – v latině, tedy převažujícím jazyku účtů, event. takový výraz ani neexistoval. Písař proto uvedl slovo v polštině, jež namnoze silně připomíná spíše češtinu: příkladem je shora uvedený „blasen“.

Knihy jako celek dokumentuje skutečnost, jak široké spektrum navzájem nejednou i poněkud odlehlých disciplín může ze studia účetního materiálu profitovat: politické dějiny, kulturní historie, dějiny hmotné kultury i uměnověda, vědy ekonomické a sociální, ale i jazykověda, muzikologie, geografie i některé přírodní vědy. Již to samo o sobě ukazuje, že soustavné vytěžení výpovědní hodnoty editovaného účetního materiálu by objemem několikanásobně přesáhlo i tak již úctyhodný rozsah stávající publikace. Není tedy její součástí (autor nicméně již v minulosti účtů opakovaně využil k dílčím kulturněhistorickým sondám).

Takový úkol by vyžadoval součinnost odborníků řady specializací, z nichž každý by edici „četl“ trochu jinak, zaujaly by její jiné položky a na mysl mu tanuly jiné souvislosti. Pokus o souborné zhodnocení unikátního (a to i ve středoevropském měřítku) korpusu účtů by se vlastně minul cílem – nezbytně by se totiž rozpadal do řady paralelních pohledů, z různých úhlů sice nesporně odrážejících jedinou někdejší realitu, ovšem každý se spojnicemi po své vlastní tematické linii komparativního studia vybraných aspektů. Tomuto účelu edice rozhodně do budoucna poslouží bohatě – příznivou okolností je v daném případě latina, již jsou účty psány a jejich obsah je proto univerzálně přístupný pro srovnávací výzkumy v měřítku minimálně středoevropském (a zde zvláště v německých zemích, kde je stav dochování srovnatelného účetního

materiálu podstatně příznivější než v zemích korunních i ve Slezsku).

R. Šimůnek

Karel MALÝ – Jiří ŠOUŠA jr. (edd.)
Městské právo ve střední Evropě.
Sborník příspěvků z mezinárodní
právníkové konference „Práva městská
Království českého“ z 19.–21. září 2011,
Praha
Praha, Nakladatelství Karolinum 2013,
400 s., ISBN 978-80-246-2113-5.

Sborník představuje výstup z mezinárodní konference „Práva městská Království českého“, která byla uspořádána v rámci projektu nového vydání edice Práv městských Království českého Pavla Kristiána z Koldína. Dílo, na němž se podílely dvě desítky příspěvovatelů z řad domácích i zahraničních právních historiků, je věnováno genezi a charakteristickým rysům středověkého a raně novověkého městského práva v českých zemích a střední Evropě.

Vydání Práv městských Království českého Pavla Kristiána z Koldína v roce 1579 představovalo zlomový bod v domácím právním vývoji. Polovina statí je proto zaměřena právě na tuto právní památku a dobové souvislosti jejího vzniku.

Úvodní dva příspěvky seznamují čtenáře s okolnostmi přijetí Městských práv Království českého (Jaroslav Pánek) a informují o životních a profesních osudech Pavla Kristiána z Koldína (Jiří Pešek). Pavla Slavičková se zabývala otázkou rozšíření Koldínovy kodifikace ve městech magdeburského právního okruhu. Jan Kuklík se soustředil na problematiku poměru městského a zemského práva po vydání Obnoveného zřízení zemského v roce 1627. Vedle toho se věnoval i místu Koldínovy kodifikace v systému domácího novověkého práva, a to až do doby před vyhlášením Všeobecného občanského zákoníku na začátku 19. století, kdy Koldínova kodifikace

pozbyla platnosti. Příspěvek právních romanistů, Michala Skřejpka a Davida Falady poukazuje na přítomnost římskoprávních zásad, pravidel a definic v Koldínově kodifikaci a jejich význam pro domácí soukromé a procesní právo. Jiří Šouša ml. prostřednictvím vybraných institutů poukázal na shody a odlišnosti mezi právní úpravou Koldínovy kodifikace a dochovaným torzem pramenů litoměřického (magdeburského) práva. Stať Jany Vojtiškové informuje o jazykovém úzu v tištěné podobě Koldínových Práv městských. Na závěr sborníku je umístěn rozsáhlý soupis literatury ke Koldínově kodifikaci.

Druhou skupinu příspěvků zastupují obecněji pojaté stati o vývoji městského práva ve střední Evropě, které více či méně zohledňují právní prostředí českých zemí. Ve většině případů se jedná o příspěvky zahraničních badatelů (např. Ulrike Müßig, Inge Bily). Text Viléma Knolla se zaměřil na vývoj chebského právního okruhu. Německý právník Heiner Lück se zabýval vlivy magdeburského městského práva v českých zemích. Hans-Jürgen Becker sledoval stejnou otázku z pohledu práva norimberského. Gerhard Lingelbach publikoval o právní knize města Mülhausen (Německo) z roku 1225. Dva příspěvky jsou věnované městskému právu ve středověkých a raně novověkých Uhrách (Andrea Kluknavská a Tomáš Gábriš, Adriana Švecová).

Sborník zaujme nejen právní historiky specializující se konkrétně na Koldínovu kodifikaci, ale také ostatní badatele a zájemce o městské právo a právní dějiny.

L. Šmídová Malárová

19. a 20. století

Gertraud MARINELLI-KÖNIG (Hrsg.)
Die böhmischen Länder in den Wiener Zeitschriften und Almanachen des Vormärz (1805–1848). Bd. 2: Tschechische nationale Wiedergeburt – Kultur- und Landeskunde von Böhmen, Mähren und Schlesien – Kulturelle Beziehungen zu Wien
Sitzungsberichte der philosophisch-historischen Klasse der Österreichischen Akademie der Wissenschaften, Bd. 836 / Veröffentlichungen zur Literaturwissenschaft des Instituts für Kulturwissenschaften und Theatergeschichte, Bd. 29
Wien, Verlag der Österreichischen Akademie der Wissenschaften 2013, 706 s., ISBN 978-3-7001-6839-3.

V rámci humanitních ústavů Rakouské akademie vzniklo v posledních desetiletích několik velice zajímavých projektů s dlouhodobou badatelskou perspektivou a nespornou vědeckou užitečností. Kromě velkolepé historické řady dějin Die Habsburgermonarchie 1848–1918 se jedná o neuvěřitelně precizní edice dokumentů *Die Protokolle des österreichischen Ministerrates 1848–1867*, *Die Protokolle des gemeinsamen Ministerrates der österreichisch-ungarischen Monarchie 1867–1918* a *Die Protokolle der Ersten und Zweiten Republik Österreich*. V osmdesátých letech 20. století k nim přibýly slavistické komentované a regestem opatřené bibliografické edice excerpané z vídeňských časopisů předběrné doby.

U zrodu tohoto edičního projektu stál vídeňský slavista Günter Wyrzens (1922–1991). Jeho realizace však po Wyrzenově smrti připadla Gertraud Marinelli-König, která již v roce 1988 vydala zprávy o kulturním dění v Rusku, v roce 1992 novinové informace o Polácích a Rusínech (Ukrajincích), v roce 1994 o Jihoslovanech, v roce 2000 vyšly její *Musikgeschichte in Mittel- und Osteuropa*, v roce 2004 pak kulturní zprávy z hornouherské